

BARBARA
NESVADBOVÁ
LASKONKY

BAD

✦ **decisions** ✦

GOOD

• **MEMORIES** •

motto

Artobjekty použité
pro ilustrace - **PASTA ONER**

Laskonky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Barbara Nesvadbová

Laskonky – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2016

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

BARBARA
NESVADBOVÁ
LASKONKY

BAD

✦ decisions ✦

GOOD

• MEMORIES •

If this is reality

Am not interested

LASKONKY

*Pro Bi,
jako edukační materiál*

DITA
POSLEDNÍ
ROK MÉ
LÁSKY

*Jak často se
maskovala Dita za
přání cizích lidí.
Nedocházelo jí, že
za ně jen schovává
ta svoje vlastní.*

Sedím v bytě, který mi nepatří. V cizím? Ne, v cizím jistě ne. Jsem v bytě, který měl být mým domovem. Vždyť kolik věcí jsem sem nanosila. Jen ty židle, ty jsem kupovala před dvěma měsíci. A čalounění. S ručně tkanými nápisy Tomáš, Dita, Jůlinka. Závěsy. Polštáře. Všechno, co jsem přinesla, mělo podtext: Napořád. Nastálo. Navždy.

Nešla jsem sem na dobu omezenou. Ani já. Ani moje dcera. Ba ani moje kočka Laura.

Vždyť jen kolik úsilí mne stálo, aby si tady kóča Laura zvykla. Moje kočka byla stejný cikán jako já. Žila po celých Vršovicích. Znála každou zahrádku, každého kocoura, každou dobrou popelnici. Než přišel on. Než jsem se zamilovala.

Sedím vzpřímeně jak s pravítkem za zády, jak tenkrát při výtvarce na základce, a retrospektivně mi jde hlavou poslední rok našeho společného života. Vzpomínky tancují jak zrychlené záběry filmu. Jak kdyby se mi neotevřel padák a já se řítila směr matička Země, tak tak, myslím, by vypadaly poslední chvíle. Jako rychlý teaser. Dobře sestříhaný.

Počkal, až Julie odešla do školy. Kamarádky ji vyzvedly. Ještě jsem slyšela veselé překřikování malých holčiček na schodech, když jsem v periferním vidění zahlédla větší tašku, než se kterou běžně odchází do kanceláře. Mnohem větší. Nevaroval mne. Neupozornil. Nedal ulitimátum. Nebo aspoň radu. V poklidu vypil svoji ranní porci matcha. Pyžamo zavěsil v koupelně pod župan.

Pečlivě ustlal. „Na chvílku odejdu.“ Řekl ve dveřích. Na chvílku... Větu vyslovil sotva slyšitelným tónem. Stejně tak dobře mohl říkat, že venku zase prší. Nebo že se večer potkáme na dvojku u Itala na rohu. Lehce mne políbil na temeno. Spíš to ale byl náznak polibku. Dotek na dálku. Povinný? Rozlučkový? Láskyplný? Smutný. Mé oči přehlížel. Nepohlédl do nich. Ani jednou se mi do očí nepodíval. „Už nemůžu.“ Zašeptal jen těžce u výtahu. A dveře zapadly.

Jeho dveře. Dveře jeho bytu. Kde jsem zůstala zcela sama.

Chápu ho. Rozumím mu. S mojí urputností už nešlo dál koexistovat. Jen co bude teď? Jak budeme žít dál?

Vstoupil do našeho polorozpadlého minibytu před třemi lety. Už dlouho mi bylo nápadné, jak vždy po lekci pilates čekává, až se i já sbalím. Že jezdí na všechny šumavské meditační víkendy, kam se běžně vydávají jen osamělé čtyřicítky těsně po rozvodu. Dokonce i do Portorika se s námi vydal. Tiše pozoroval mého tehdejšího milence, moji maličkou dceru a nejvíc mne. Snažila jsem se nevidět. Nevnímat ho. Jeho pronikavý pohled mne ale vyrušoval. Nic nechtěl. Jen byl. Velmi divný pán, říkala jsem si. Co ten pregnantní finanční analytik hledá mezi mými žáky? Na co čeká. Rok mu trvalo, než přiznal, že na mne.

Nechtěla jsem ho zprvu. Příliš pragmatický se mi zdál. A velmi, velmi jiný. Měsíce jsme chodili na procházky. Nepochíbil mne. Dokonce ani na rozloučenou. Je divný? Je homosexuál? Je impotentní? Co ode mne vlastně chce? Ptávala jsem se všech. Na setkání. Nakonec jsem se zeptala i jeho. Položila jsem konkrétní otázku. A on velmi jasně odpověděl. „Chci si tě vzít. Miluji tě. Už dlouho. Chci s tebou utvořit rodinu.“

Měl šedé oči a přes svých právě odžitých třiačtyřicet let i naivní úsměv milého chlapce z dobré rodiny. Zamilovala jsem se. Snad poprvé ve svém životě do správného pána.

Dlouho se jen milovali. Bez plánů. Zavření každé volné dopoledne, když Julie byla ve školce. Chodila do lesní. Kousek od domu. Bývala tam často a ráda.

Volná dopoledne skýtala Dítě mnoho času nejen k blízkosti s novým mužem, ale i k vaření. Konečně měla pro koho. Možná právě její kuchyň byla hlavním důvodem, proč ji tak brzo požádal o ruku. Nebo ta blízkost? Nebo si ji prostě vybral.

Tomáš nikdy předtím ženatý nebyl. Dita už dvakrát. První manžel se ztratil někde v tmavém parku Hlavního nádraží. Che-

micky upravné látky mu byly přednější než její skvěle propečené kuře s šalvějí a domácí nádivkou. Druhý muž jí nechal Julii. Vždy říkala, že hezčí dárek nedostala. Pochopitelně. Jen hořkost ze zkušenosti, to jasné zklamání, to nikdy ze vzpomínek nevymizelo. S Julinčiným tátou žila i ve srubu. Ložila s ním po skalách. To nenáviděla. Bála se. Porodila jeho dítě v jejich dřevěné kuchyni. Protože on přece nesnášel instituce, kam v jeho vnímání spadalo i bezpečí porodnice. Prokousla mu břicho. Ještě chvíli, když kojila a prskala na všechny příchozí, ať zmizí z jejího miniteritoria, které si úzkostlivě chránila jak stará, naježená kočka, ještě tu chvíli ji toleroval. Snad měsíc? Nebo možná spíš jen tři týdny. Pak zmizel. Definitivně. Nikdy více se neozval. Ji samozřejmě nenapadlo ho hledat. Vždyť proč? Kvůli alimentům? To přeci jen ne. Mrzelo ji, že Julie nemá mužský vzor. Archetyp milujícího tatínka. Sama pocházela ze stabilní rodiny dvou architektů. Táta ji naučil všechna domovní znamení. A jasně, nejen ta. Přinesl domů ty nejlepší knihy. Dojel s ní na každou výstavu, kterou chtěla vidět. Dokonce ji podržel, i když utekla z vejšky, když maminka přikládala na vlastní spánky mokré utěrky a starosvětsky se křížovala, co že z té holky bude. Odjela meditoval na Kypr. Dva roky pásala kozy a jedla kořínky. Jedla, co našla. Co jí kdo dal.

Když se pak vrátila, tatínek ji jen objal. Zařídil jí místo na škole, kde učil jeho kamarád z dětství. Jasně, nebyla hned učitelkou. Ale i jako vychovatelka našla svoje vlastní místo, které ji bavilo. Těšilo. A které ji od počátku puberty poprvé smířilo i s maminkou. Opravdu. Její vlastní máma přestala okatě preferovat mladšího bratra. Dokonce se za

ní do družiny přišla podívat. A pohladila ji po hlavě. Po kolika letech? Po deseti? Nejméně. Tolik let trvalo, než se maminka znovu dotkla jejích vlasů. Táta jí přinesl i první knihu na překlad. Nevědomky objevil její talent. A velkou lásku pro slova.

Tomášovi se nezdál příbytek, kde žila. Možná se i lehce štítíl? Ne, to snad ne. Jen knih, květů a všeobecného nepořádku bylo kol postele na stylového finančníka příliš. A to ho ještě neseznámila s dcerou, klaplo jí v hlavě. S dcerou, se kterou večerívá na parкетách Tesco žervé. Pro kterou nikdy nevaří. A která nejenže nepoužívá vidličku, neumí stolovat třikrát denně, ale jistě ani není schopna, či ochotna, prostě zvyklá spát ve své vlastní posteli.

Vždyť kdo by to nepochopil, zbyly si spolu samy. Držely se. Do tří let ji nosila v náručí. Opičí ruce jí z toho zůstaly. A pokročilá skolióza. V noci spávaly na dece u knihovny. A objímaly se. Každou noc. Julie nebyla schopna zabavit se bez Dity. A proč by také byla. Vždyť Dita byla jejím jediným pojištěním. Mostem k okolnímu světu.

A také jejím jediným rodičem. Jistotou.

Když Tomáš vkročil poprvé do pokoje pozdě večer, když naplánovala seznámení, když se rozhodla, že zkusí model středostavovská rodina let osmdesátých, nikdo na světě nebyl nervóznější. Nikdo neměl větší trému. Nikdo neměl větší strach.

Dcera byla protivná. Žárlivá. Majetnická.

Tomáš se snažil.

Nejhorší půlrok v roli maminky Ditu čekal. Nejhorší. Snažila se přibližovat mantinely. Hranice muže, který po-

užívá perfektně vyžehlený látkový kapesník s monogramem, a pětileté holčičky, která rozsype bonbony na podlahu, aby si vybrala ten nejchutnější. A pak je sní všechny.

Korigovala Julii, co to šlo. V rámci vlastní zamilovanosti si dokonce vmluvila, že dcera regule potřebuje. Že potřebuje pravidla. Jako by snad ona sama pět let nevychovávala bez zákazů.

„Dítě musí ctít dospěláky. Musí se přizpůsobit. Naučit se, že není vždycky na světě první.“ Deklamoval Tomáš.

Lesní školku vyměnili za klasicou vršovickou mateřinku. Umaštěné vlasy za čůpky. A Julie se poprvé učila spát po obědě. Proces to byl pozvolný. A vlastně až dnes dokáže Dita s chladnou hlavou zanalyzovat, co přesně se stalo. Julie ji vyměnila. Po pláči, vzteku, dohadech a zklamání. Po prosbách i výčitkách. Po nenávisti, a dokonce i bezhlavém bouchání pěstičkou, začala Julie Tomáše absolutně adorovat. Pochopila, že on je ten silnější. Ten hlavní. Muž.

A teď zmizí? Teď odejde? Opustí je?

Asi ano. Možná.

Ne. Určitě. Kdesi uvnitř vlastního těla, ne v srdci, ani v mozku, ba ani v děloze, ale tam kolem pupíku Dita zcela jistě cítí, že on už se nevrátí. Že všechno skončilo.

A nebyla to iluze. Vůbec ne. Dita poprvé žila hezkou realitu, kterou si v dětství vysnila. A stejně ji dokázala rozbít.

První impulz byla uklízečka. Velká žena z Minsku. Tomáš nechtěl, aby doma vytírala. Říkal, že vydělává přece dost. Že je šťastný, jak skvěle Dita vaří, ale že si opravdu nepřeje, aby do noci žehlila jeho věčně ušmudlané košile.

Najali tedy paní. Měla dvakrát tolik kil co Dita. A byla velmi, velmi hlučná. Nenáviděla kočkolit a nesouhlasně komentovala každou novou panenku Barbie.

Když v létě viděla Ditu zavařovat, dost se podivila. Vnímala ji jako zvláštní, věčně unavenou rachiticou intelektuálku, které záleží jen na překladatelských papírech a knihách. Čerstvě naplněné zavařovačky otevřely ženské svěrování. „Pročpak vlastně nepořídíte Julii sourozence. Lidé jako vy, tak bohatí lidé, přece mohou mít děti. Pročpak chcete jedináčka, paní Dito?“

„Jsem už stará.“ Špitla Dita. Snad až zahanbeně.

„Ale prosím vás, já měla poslední holku v pětačtyřiceti. A podívejte, jak je dneska pěkná.“ Bez pobízení tahá paní z Minsku peněženku, naditou obrázky všech svých dětí. „Nebýlo to lehký. Ale nelituju. Tělo mi zničili, ale vy přece nejste sobec, paní Dito? A pan Tomáš děti nemá. Pročpak mu nedopřejete vlastního syna. Jen si představte, jak šťastný by byl, kdyby od vás dostal syna. Nemohl by vás milovat víc.“

A semínko bylo v hlavě. Zárodek zkázy. Konce.

Copak ji nenapadlo, že kdyby Tomáš děti chtěl, že už by

je měl? Copak si nechtěla, neuměla uvědomit, že domů chodí pozdě, protože miluje vlastní práci? Copak zapomněla, že jí si vybral, protože mu dává prostor? Protože je tolik jiná. Tolik neinvazivní?

Všechno, co o něm věděla, všechno šlo stranou. Zmizelo. Zapomnělo se.

Její nápad se mu nezdál vůbec skvělý. Proti ale nebyl. Jen argumentoval. Co všechno si naplánovali, že chtějí vidět. Dlouze hovořil o své únavě. O své práci. O svých neustálých migrénách. Krátce zmínil její věk. „Uvědomila sis, že už ti bylo čtyřicet čtyři?“ Podotkl tiše.

Možná s ní měl zacloumat. Možná měl křičet. Možná měl argumentovat stejně silně a nesmlouvat, jak je zvyklý v bance. Ale stál proti své ženě. Která plakala, že ze všeho nejvíc na světě chce jeho dítě. Proсила. Plakala. A zároveň se smála. Nebyl schopen říct jí NE.

Neuměla odhadnout, jak velká bude porce deziluze. Jak těžké ji čeká zklamání.

Zprvu si jen povzdechla, když začla menstruat. Nečekala lehkou cestu. Zнала všechna rizika. Přečetla stovky publikací na téma „matkou po čtyřicítce“.

Počítala se vším.

S komplikacemi. S riskováním vlastního zdraví. S těžkým průběhem. Nenapadlo ji jediné. Že se jí přání nesplní. Že marně se bude modlit ke všem bohům plodnosti, které lidská civilizace nashromáždila. Že marně bude cvičit reprodukční postoje. Že marně bude počítat dny. Že marnost. Marnost nad marnost.

Sedm měsíců čekání proběhlo. Dokázala dokonce i vtipkovat. Černý humor to byl. Že snad dřív přijde klimakterium než těhotenství. Že jaké to vlastně bude, až menstruovat přestane. Že to teprv bude první reálné vzkročení do stáří. Jakápak čtyřicítka či vrásky na dekoltu. Snažila se o humor. Jen čím dál méně se jí to dařilo. A čím dál méně dokázala svoji realitu vnímat skrz jiná fakta, než byla její vlastní děloha.

Byl čtvrtek ráno, když se přistihla v čekárně Vysočanské reprodukční kliniky. Ona, která antibiotika pozřela naposled na základce. Ona, která nenechala ani vlastní dceru očkovat. Ona, která nikdy nikoho do ničeho nenutila. Přijmout a pustit. Vždyť proto si ji Tomáš vybral. Pro všechny ty řečičky, které klidnily rozjitřenou mysl jejích studentů při hodinách pilates. Jakým učitelem pro ně byla. A jak lehce se rozsypalo její vědění i přesvědčení, když najednou něco opravdu moc chtěla ona sama.

Tomáš seděl vedle ní. Červená židlička, žlutá židlička, červená židlička, pak zas žlutá. Střídaly se. Jasně světlo. Zářivky. Lehce přetopená místnost. Usměvavá

sestra středních let. Trošku mladší než Dita. Plakáty šťastných rodičů po všech stěnách místnosti. Bleděmodrá na oblečení usměvavých modelů převládala.

Vyslechli si dlouhý monolog na téma odběr vajíček, vyšetření spermatu, možnost náhradních vajíček od jiné, mladé, pěkné, samozřejmě blondě a samozřejmě vysokoškolačky. Tomáš se čím dál víc uzavíral. Prakticky nemluvil. Okolo se nedíval. Křečovitě svíral vlastní klouby. Ne její. Nedržel ji za ruku. Svíral svoje vlastní ruce.

Vzpomínala na tátu, včera telefonoval. Naléhavě ji žádal, ať se uklidní. Zřejmě po přímluvě koho? Tomáše? Julie? To snad ne. Možná její vlastní otec vidí víc, než ona sama dokáže přiznat. Vždy přece byli tak napojení. „Víš, umíš si představit, že se ti narodí nějaký strašně protivný, na osudu vytrucovaný preek, Julie ho vůbec nepřijme, začne tě nesnášet a časem ti uteče? I takový scénář si musíš umět připustit. Kolik sil ji stálo mít ráda tvého muže. Zvyknout si na jinou realitu. Ona se tě o život neprosila. Jsi za ni zodpovědná. Jenže chceš pořád víc. Víc a víc. Zrovna ty? Víš, nesmíš vidět jen nějakou vlastní ideální eventualitu. Zkus i jiné vzorce. Přece nemůžeš být tak paličatá. Nesmíš být.“ Žádal. Lehce zvýšený hlas ta dikce měla. Položila mu telefon. Třískla s ním. Škoda že se nerozbil. Teď, až teď jí dochází, že se mu ani neomluvila. Tedy, nemusí, ale vždyť už je to starý pán, neměla by ho posílat spát s těžkou hlavou. Snad ještě nezačne být zlá. Přece stačí ta hysterie.

Nebo už vlastně zlá je? Napadá ji zčistajasna. Prostor kolem je v těchto úvahách čím dál stísněnější.

„Napřed vám jen vezmeme krev, ať víme, na čem vlastně jsme.“

Na odběr ji nedoprovodil. Sestra dlouho neuměla najít žílu. Ne, neomdlím jí tady, to jistě ne, jen ví Bůh, zdali je ve mně ještě nějaká krev, šlo Dítě hlavou.

Cestou z kliniky nepromluvili. Vysadil ji před domem. A s cize znějícím rozloučením rychle odjel do práce. Neobjal ji.

Večer poprvé spustila výčitky. „Ty to dítě vlastně nechceš, vid’? Proto k nám nejde. Nechce k nám. Cítí tvoji animozitu.“ Neodpovídal. Nehájil se. Byl velmi potichu. Vlastně mizel. Od sebe. Od ní. Z jejich osobní přítomnosti. Jistě nechtěl. Neplánoval to. Vždyť nedávno jí koupil diamant. Jenže mizel. Nevědomě. A zcela netečně.

Dita se rozhodla, že situaci zlomí. Že teď je třeba zle. Ale že ona to dokáže. A jakmile otěhotní, znovu se k sobě vrátí. Najdou cestu.

Ani nevnímala jeho. Nebyl pro něj prostor. Vlastní vykonstruované neštěstí ji natolik zaměstnávalo, že neuměla vnímat kohokoliv dalšího. Ani vlastního muže ne.

Byly to právě její plodné dny, ten nejkritičtější okamžik, kdy poprvé nepřišel přesně na čas domů. Volal, že se zdrží s naléhavou analýzou v kanceláři.

Vzala první taxík a v noční košili jela za ním. Seděl mezi kolegy a ona křičela, že teď, právě teď se s ním prostě milovat musí. Mávala před ním sta-

tistikou z internetu. Přesnou hodinou, kdy má mít nohy nahoře. Kolem seděli muži bankéři, s Tomášem lehce zaměnitelní. Tmavé obleky, kostěné brýle, hlava v dlaních. Střední věk, častá migréna, vysoký intelekt, vysoké konto. Žádný z nich však neměl manželku blázna. Žádný. Takzvané zlatokopky, ty by se možná našly. Reálné alkoholičky, ty asi také. Ale cvoka s poševním teploměrem v ruce jedné a zmuchlanými papíry v té druhé, to musel každý Tomášovi jen a jen závidět. Jak lehká byla jistě jejich realita ve srovnání s realitou Tomáše? Jak šťastní museli najednou být...

Z třetího patra se na tu scénu umí možná podívat dnes... Možná. Jenže tenkrát to byla její realita. Krutá až příliš. „Copak nechápeš, jak moc šancí ztrácíme. Každým měsícem vraždíme jedno dítě. A těch měsíců, těch vajec už nebude moc. Copak to sakra nevidíš. Tomáši, vždyť já už jsem opravdu stará.“ Křičí a zároveň pláče. Drží se dřevěných dveří a kolena se podlamují. Všichni zkoumají jen papíry před sebou. Sdostatek vychování mají, že nikdo nezahlédne. A ona? Křik se mění v pláč a pláč v křik.

Tolik by to chtěla vrátit. Tak moc by chtěla zapomenout. Pochopit. Omluvit. Ale byla vždycky jedničkářkou. A vždycky splnila, co slíbila. Ostatním i sobě. Její krásné tělo už neumí unést tíhu zklamání.

Domů ji ale nevezde Tomáš. Do schodů, do postele k Julii ji doprovází zcela neznámý, předem zaplacený taxikář. Cizí

pán. A Julie? Její vlastní jediné dítě? Jen pootevře očka a zamumlá: „To jsi ty, mami? Já doufala, že se vrátil Tomáš.“

Jak rychlé to bylo? Konec jedné lásky. Rok? Rok a půl? Dva? Neumí spočítat.

Vždyť už je brzo ráno. Škola. A práce.

Sedí, velice napřímeně, jak s pravítkem za zády, jak tenkrát na základní škole při výtvarce, na kuchyňské židli a svírá temeno, kterého se Tomáš snad na dálku dotkl.

Dita už přesně ví, že ten náznak lásky, ten sentiment spojený s nostalgií, byl posledním dotykem muže, kterého tolik milovala.

